

מה שהו קורה בין יצחק רבין ויהושע רבינוביץ.

על מערכת היחסים בין השניים מעריכות ארבע פרשות, שאירעו לאחרונה. הן מגלות, כמובן, רק טפח מן המתרחש מתחת לפני השטח.

פרשה מס' 1:

ברעש של סירסומת, בטכסים חגיגיים, הגיש נשיא התאחדות התעשיינים "תוכנית כלכלית" לממשלה.

הנשיא, אברהם (בומה) שביט רחבי המידות, הגיש את התוכנית אישית, לראשה ממשלה יצחק רבין, ואילו מנכ"ל התאחדות, פלג תמיר, מסר את התוכנית, לאחר מכן, לשר האוצר.

כימעט איש לא שמ לב לכך שתוכנית כלכלית מוגשת קודם כל לראשה ממשלה, ורק אחר כך לשר האוצר. כימעט איש לא שמ גם לב לכך כי נשיא התעשיינים מוסר אותה לראשה ממשלה, ואילו המנכ"ל בלבד מוסרה לשר האוצר. כימעט איש, מלבד ראשה ממשלה ושר האוצר ומקורביהם.

פרשה מס' 2:

אחרי הודעת שרי האוצר על תוכנית הרפורמה שלו במיסוי, הופיע ראשה ממשלה יצחק רבין בישיבת הוועדה הפועל של הסתדרות, הוסכם עימו כי תקום ועדה משותפת לאוצר ולהסתדרות, להכנת תוכנית כלכלית כוללת למשק.

מאז ועד היום לא קמה הוועדה. מדוע? מזכיר ההסתדרות, ירוחם משל, תובע כי חברי הוועדה יהיו מצד אחד נציגי האוצר בראשות יהושע רבינוביץ, ומצד שני נציגי ההסתדרות, בראשות יהושע ורשטינגר. אם הוועדה לא תגיע להסכמה, יכריעו ראשה ממשלה ומזכיר ההסתדרות.

להצעה זו אין רבינוביץ מסכים, והוועדה לא קמה.

פרשה מס' 3:

מאז ומתמיד היה מתפקידו של שריה אוצר לגבות כסף מהיהודים, בצורת מגיביות ובונדס. מקורי כוחו העיקרי של ספיר חס ספיר היה בכך, אחרי מילחמה היה ספיר יוצא למסע גיוס כספים, כדי למלא מחדש את קופת האוצר. רבינוביץ אינו מסוגל למלא תפקיד זה. הוא מהווה כישלון טוטאלי בתחום חיוני זה, וראשי המגביות מסרבים להיעזר בו. כאשר שרי האוצר נכשל במילוי תפקידו כנבאי, ועושה שיאות בתפקיד שרי האוצר, כמו בפרשת הנת"ד, היה ניתן לקוות ממנו לפחות כי ידאג לתיפקוד נכון של האוצר. אולם רבינוביץ נכשל לחלוטין גם בכך. אחד מראשי האוצר אמר השבוע כי סיבת הפעילות הרבה של השר האוצר נעוצה בדווקא בחולשתו של השר, ולא בחוזקו. אצל ספיר לא נעשה דבר בלי אישור. עתה עושה כל אחד כרצונו, בלי לשאול את רבינוביץ. בין היתר יודעים הכל כי רבינוביץ פוחד להחליט, מדי שך כל החלטה שבועות רבים. מזכיר ההסתדרות, ירוחם משל, אמר לרבין לא פעם כי לא ניתן יהיה להמשיך במצב הקיים בו רק השכירים נושאים בעול. משל הצליח להשתיק את השכירים מול שורה ארוכה של פגיעות בהם, הביא לממשלה כל פעם הסתדרות צייתנית ונוחה. כך היה במדיניות הריסון של יולי 1974, בפחות הגדול של נובמבר 1974. ברפורמה הגדולה במיסוי, השכירים שילמו ונפגעו, העצמאיים והחברות יצאו נשכרים.

יורשי רבינוביץ * **5 פני מקורביו יכול רבין רק להיאיר נח ולומר שאילו רק היה רבינוביץ פורש, היה מוצא מחליף מתאים.**

מדוע עבר

ביניהם

החתמתו של השוחר

המועמד של רבין הוא, כפי הנראה, איש מיקצוע, כמו דני רקנאטי או דוד גולן. רבין רוצה במיקצוען לא-מיפלגתי לתפקיד זה. שהוא רואה אותו קודם כל תפקיד אירגוני-טכני. אולם אם יצטרך לבלית ברירה את אשר ידליו או אברהם עופר.

האיש המוזכר עתה לעיתים קרובות כי מחליפו של רבינוביץ, יעקב לוינסון, חסר כל סיכויים. שירוש מינויו של לוינסון הוא שינוי כל המדיניות הכלכלית, מישיר טריחורם כלכלי, הורדה דראסטית של רמת החיים של המנהלים והעצמאיים, שכן בלי שוויון בנשיאה בעול לא יסכימו השכירים לקרבנות.

האם ניתן שיכתב המנהלים, החולבת את המדינה, שאדם כזה יקבל את תיק זה אוצרו? לוינסון יכול לקבל תיק זה רק אם תקרה שואה כלכלית, כמו הפסקת כל סיוע אמריקאי. כמו שארל דה-גול, יש לו סיכויים רק במצב חירום נואש.

אולם רבין לא יכול לפטר את רבינוביץ. הוא אינו די חזק, ורבינוביץ מגלה עור עבה כשל פיל ואינו מתפטר מרצונו.

מאחרי התערבותו של רבין בענייני-משק יש שני גורמים יסודיים. האחד: הוא מבין כי הצלחות במדיניות החוץ לא יעזרו לו, אם המשק ידרדר והמצב הכלכלי יחמיר. ממשלתו תפסיד בחירות גם בגלל מדיניות-הפנים.

הגורם השני נסתר יותר. רבין יודע עתה כי יהיה עליו לעמוד מול לחץ אמריקאי כבד למען נסיגות נוספות החכרה באש"ף. רבין, המוקף יועצים ניצייים, מסרב לקבל את ההשקפה האמריקאית, אך הוא יודע כי במצב הנוכחי של התלות הכלכלית באמריקה, אין לחלום על התנגדות ללחץ אמריקאי. מכאן הגיע למסך קנה כי אם תצטרך ישראל לטרב לאמריקאים, עליה להיות מסוגלת-להתקיים זמן מה בתנאי לחץ כלכלי אמריקאי. לשם כך על ישראל לשנות את המצב הכלכלי. **רבין השתכנע כי יהושע רבין נוביץ אינו האיש המתאים לכך.**

הוא איכזב אותו לא רק בחוסר תכונות המנהיגות, הדרושות למי שבא לדרוש קורבנות מעמו, אלא גם בתפקיד השני של כל שרי האוצר בישראל: להיות ה"גבאי של העם היהודי".

שרי האוצר ומעביר אותה לראשה ממשלה. לה, איש לא חלם על פחות כזה במעמדו של שרי האוצר בתקופת לוי אשכול או סינחס ספיר.

התנגדותו של רבין כלפי רבין נוביץ, שהגיעה לשיאה בפרשת ה"נת"ד, מלמדת כי בשימחה היה רואה מישהו אחר במקומו.

ההתערבות הגוברת של רבין בענייני הכלכלה ויומה גם עלידי יועציו. רבין מוקף עתה בחבורת יועצים, חלקם רשימיים וחלקם לא. מילבד אריק שרון, רחבי עם זאבי ודן סתיר, משפיעים עליו אנשים כסירסומאי אליעזר ז'ורבין, העסקן מ"בארישבע יעקב חלפון ודני רקנאטי, איש דיסקונט.

הללו טוענים באוזניו כי עליו לקחת את ענייני-הכלכלה לידיים, אחרת נתון שיל-טונג בסכנה.

אריק שרון עצמו סיפר בימים אלה, כי הוא דחק ברבין שיוסיע לפני האומה עם תוכנית כלכלית מגובשת. כאשר השיב רבין כי לרבינוביץ אין דבר כזה, שיכנעו שרון שידרוש מרבינוביץ להגיש לו תוכנית כזאת — דבר שרבין עשה אותו.

לפני כעשרה ימים נקבעה ישיבה של הוועדה הכלכלית של המערך, בה היה צריך הסותח להיות שרי האוצר. מזכיר ההסתדרות, ירוחם משל, לא השתתף בישיבה. כיוון שהיו לו "התחייבויות קודמות".

התחייבויות אלה לא מנעו ממנו ללכת לראשה ממשלה ולטעון נגד שרי האוצר ורובינינגר המדיניות הכלכלית על ידו.

פרשה מס' 4:

לפני כשבועיים הכריז לפתע ראשה ממשלה כי הוא דרש משרי האוצר להכין לו תוכנית כלכלית לטווח ארוך. רבינוביץ לא השיב ישירות, אולם ביאיונות שונים בעיתונים טען, כי מאז התמנה לתפקידו קיבל שורה ארוכה של החלטות, המצטרפות יחד לתוכנית כלכלית מיקשה.

ארבע פרשיות אלה מלמדות על תהליך שקט של התערבות גוברת והולכת של ראשה ממשלה בכלכלה.

כבר עתה ברור כי בוויכוח הקרוב בממשלה על הקיצוצים בתקציבים למישרדים השונים, יצטרך רבין להחליט בכל מיקרה, דבר המבטל למעשה את סמכות